У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 10, 1971 No. 167. VOL. LXXVIII

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 9 вересня 1971

В АМЕРИЦІ

ЧЛЕНИ РАДИ В СПРАВАХ КОШТІВ І ПРОЖИТТЯ зустрілися у Вашингтоні з представниками шести великих корпорацій і поставили їм запитання, чому ті корпорації самовільно підвищили виплату „дивіденд" в той час, коли адміністрація Ніксона прохала цього не робити впродовж 90 днів. Представники заявили, що вони повністю підтримують заходи Уряду, але „дивіденди" нібито не підпадають під „замороження".

У ВАТСОНВІЛЛІ, КАЛІФ., ПІД ЧАС ФЕСТИВАЛЮ „РОК" 19 мотоциклістів розпочали бійку на ножі, один помер, семеро були відіслані до шпиталів. Щоб розігнати натовп, серед якого розпочалась паніка, поліція вдалась до сльозоточивого газу. Від 10 до 15 мотоциклістів також були поранені, але подались геть без медичної допомоги, можливо, боячись арешту.

АМЕРИКАНСЬКА БЕРЕГОВА ОХОРОНА перейняла й завернула судно, на якому пливли в напрямку до Куби 5 кубинських імігрантів і один американський журналіст. На судні була знайдена зброя й амуніція для боротьби проти режиму Кастра. Всіх заарештовано.

У ФЕДЕРАЛЬНОМУ ЗВІТІ ПРО ПРИРОДНЄ ОТОЧЕННЯ сказано, що завеликий відсоток металю в повітрі над американськими містами значно шкодить здоров'ю дітей, але дорослі люди від того не терплять. У звіті сказано також, що за останні 15 років майже немає змін в стані атмосфери над країною.

ПІД ЧАС „ДНЯ ПРАЦІ" НА ШЛЯХАХ ЗСА в середньому гинуло по 7 осіб за одну годину. Найбільша кількість убитих внаслідок нещасливих дорожних випадків була в 1968 році, коли загинуло 688 осіб.

В СЕРЕДУ ВІДНОВИЛАСЬ ПРАЦЯ КОНҐРЕСУ у Вашингтоні, після літньої вакаційної перерви. Спершу припускали, що Сенат і Палата Репрезентантів працюватимуть тільки до середини жовтня і так встигнуть полагодити найважливіші справи. Однак, у зв'язку з новою економічною політикою Уряду президента Р. Ніксона, їх праця може затягтись до кінця року.

МІСЬКА УПРАВА НЮ ЙОРКУ СТВОРИЛА окрему комісію для вивчення фінансового становища підземної залізниці — „сабвею" та можливостей зберегти дотеперішню проїздну ціну в 30 центів. Комісія має розглянути всі можливі шляхи, щоб покращати економіку „сабвею" і не наражувати жителів Ню Йорку на чергову підвишку ціни на переїзд.

ПРЕДСТАВНИКИ ФЕДЕРАЛЬНИХ І СТЕЙТОВИХ ВЛАСТЕЙ розпочали досліджувати в Трентоні, столиці стейту Ню Джерзі, деякі незаконні дії в повіті Пассейк. Там запідозрюють вплив організованого злочинства на спілки, а також можливу корупцію в стейтовому юридичному відділі.

ОРГАНІЗАЦІЯ „МОЛОДІ АМЕРИКАНЦІ ЗА СВОБОДУ", відома своїм патріотичним наставленням, вирішила відмовитись підтримувати президента Ричарда Ніксона за його примирливу політику супроти комуністичного Китаю. Однак, у резолюціях конвенції тієї організації консервативної американської молоді зазначено, що вони не будуть виступати проти кандидатури Р. Ніксона в наступних виборах у 1972 році. „Молоді Американці за Свободу" повністю підтримують політичні погляди віце - президента Спіро Еґню.

У СВІТІ

СОВЄТИ ЗАПРОСИЛИ західньо - німецького канцлера Віллі Брандта і лідера християнсько - демократичної опозиції в парляменті Райнера Барзеля прибути до СССР на побачення з кремлівськими проводирями. Брандт заповів свій виїзд до Москви на кінець цього місяця. Він натякнув, що під час свого перебування в Москві запросить Косиґіна й інших совєтських проводирів відвідати Західню Німеччину, відносини з якою значно покращали після підписання договору про Берлін.

СОВЄТИ ВИПУСТИЛИ в минулий четвер „Луну 18", яка долетіла в минулу середу в орбіту Місяця — офіційно повідомлено з Москви. Водночас Совєти вистрелили „Космос 436", який кружляє довкола Землі кожних 95.2 хвилин. Найбільша віддаль того безособового сателіта від Землі 341 миля, найменша — 317 миль.

МОСКОВСЬКА „КРАСНАЯ ЗВЄЗДА" ТВЕРДИТЬ, що Комуністичний Китай переводить швидким темпом мілітаризацію цілого свого життя, наставившись на війну проти Совєтського Союзу. Названий орган совєтських збройних сил запевняє, що головним керівним чинником в Комуністичному Китаї є тепер армія і що китайський уряд пляново защеплює війську та всьому населенню переконання, що від півночі — себто азійської території Совєтського Союзу — загрожує Китаєві агресивна війна, на яку треба бути готовими.

НА АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В КАМБОДЖІ ПОВЕДЕНО терористичний замах. Коли амбасадор Еморі С. Сванк їхав до будинку амбасади, два невідомі людці штовхнули в напрямку його авта ровер з причіпкою, де під боханцем хліба була скрита 13-фунтова бомба. Вона повинна була вибухнути при зударі ровера з автомобілем, але з невідомої причини не вибухла. Змовники втекли. Амбасадор не звернув уваги на той інцидент і дізнався про плянований атентат на нього щойно тоді, як йому звітували про це в пізнішому часі.

НІМЕЦЬКИЙ АДМІРАЛ КАРЛЬ ДЕНІЦ ЗАЯВИВ, що — на його думку — це „нісенітниця" твердити, що заступник Адольфа Гітлера Мартін Борман був совєтським аґентом. Адмірал Карль Деніц був — після самогубства Гітлера — короткий час головою Третього Райху, який вголосив формально капітуляцію у другій світовій війні. Ревеляцію про совєтську службу Бормана зробив кол. шеф розвідки вермахту, генерал Райнгард Ґелен, у своїх споминах, які незабаром появляться друком.

ПАЛЕСТИНСЬКІ ПАРТИЗАНИ ПОГОДИЛИСЯ переговорити з йорданським королем Гуссейном про нову можливість співжиття з королівським режимом в Йорданії. Король Гуссейн фактично зліквідував палестинські повстанські організації на своїй території, що обурило арабських сусідів Йорданії. Але єгипетський президент Анвар Садат і савді - арабський король Фейсал взялися за посередництво. Король Гуссейн вислав до столиці Савді Арабії [illegible] делеґацію на переговори в цій справі.

Коннaлі звернувся до Конґресу із закликом приспішити схвалення податкової програми президента Ніксона

Вашингтон. — Виступаючи на сесії палатної комісії шляхів і засобів, Джон Б. Коннaлі, секретар скарбниці ЗСА звернувся до Конґресу із закликом провести схвалення запропонованих урядом президента Ніксона податкових реформ в якнайскорішому часі. Коннaлі заявив про готовість уряду піти на деякі уступки у пропонованій урядом програмі податкової реформи і погодитися на такі інші зміни внесені до неї Конґресом, але ж вимагав водночас із цим, щоб Конґрес не збільшував і не поширював плянованих урядом полегш для платників податків, бо тоді ця програма могла б перемінитися у різдвяну ялинку із дарунками для всіх. Згідно із заявою Коннaлі, уряд готовий зокрема на компроміси в справі податкових полегш для окремих осіб і родин з низькими прибутками, чого між іншим вимагає впливовий голова комісії шляхів і засобів демократичний конгресмен з Аркензо Вілбур Д. Міллс. Інформуючи комісію в подробицях про пляновану податкову реформу, Коннaлі сповістив разом з тим, що — не зважаючи на започатковані вже редукції у федеральнім видаткуванні — бюджетовий дефіцит буде вищий на два більйони долярів, як передбачувано. Плянована урядом податкова програма включає між іншим збільшення сум податкових звільнень для окремих осіб і збільшення сум, що їх можна відтягати від податку, що мало б обов'язувати вже починаючи з 1972 року, а не з 1973 року, як первісно пляновано, скасування 7-відсоткового акцизного податку на автомобілі, признання податкових кредитів для підприємств в їх видаткуванні на новий виряд і то в 10 відсотках для першого року і 5 відсотках для дальших років, як також спеціяльні податкові полегші для компаній, які засновують філії для продажу своїх продуктів за кордоном.

Уряд поінформує Конґрес про пляновану закордонну допомогу

Вашингтон, Д.К. — Державний секретар Вілліям Роджерс повідомив Сенат, що Уряд вчасно поінформує сенаторів про пляновану ним економічну і військову допомогу різним країнам. Частина сенаторів раніше виступила з заявою, що коли Уряд цього не зробить, то вони будуть бльокувати в Сенаті всі фонди на закордонну допомогу. Однак, адміністрація президента Ричарда Ніксона вважає, що вона може і в майбутньому зберігати в таємниці особливо важливі державні документи, не передаючи їх сенаторам на ознайомлення. У кінці серпня Сенатська Комісія закордонних справ вирішила заблькувати фонди на закордонну допомогу, починаючи від 1-го вересня, якщо Пентаґон не подасть до відома п'ятирічний плян військової допомоги для закордону. Державний секретар В. Роджерс повідомив сенатора В. Проксмаєра й інших членів сенатської комісії закордонних справ, що Уряд вирішив поінформувати Сенат про програму плянованої допомоги різним країнам світу. Сенатор В. Проксмаєр, який є головою Сенатської Комісії закордонних справ, висловив з цього приводу своє задоволення і сказав, що „ми не вимагаємо показувати нам секретних документів".

Президент Ніксон має відкликати атомову спробу на Алеутських островах

Вашингтон. — Згідно з інформаціями представників Білого Дому і державного департаменту президент Ніксон обмірковує можливість відкликання або відкладення запланованого атомового випробування із 5-меґатоновим протиракетним стрільном. Мало бути проведене це випробування під землею на Алеутських островах, на острові Амчітка в жовтні цього року. Під час перебування президента Ніксона в західньому Білому Домі в Сан Клементе у Каліфорнії минулого тижня потребу проведення цієї атомової спроби обговорював Вейн Сміт із штабу Ради Національної Безпеки з дорадником Президента для справ національної безпеки Генрі А. Кіссінджером. Обидва вони обмірковували всі „за" і всі „проти" і передали висліди своїх міркувань на розгляд Президента. Мав би відкликати цю атомову спробу президент Ніксон зокрема з уваги на протести канадійського і японського урядів. Формальний протест проти плянованої спроби був переданий урядові ЗСА канадійським міністром закордонних справ Мічеллом В. Шарпом ще в лютому цього року. Пляную чи цю спробу Комісія Атомової Енерґії стверджувала, що вона не матиме шкідливих наслідків для оточення і природи Алеутських островів.

Українці в Джерзі Ситі візьмуть участь в Міжнародному Фестивалі

Джерзі Сити (М.М.).— Українці цього міста візьмуть участь в цілоденному Міжнародному Фестивалі 1971 року, який відбудеться в неділю, 12-го вересня 1971, в приміщеннях середньої школи Мартін Лютер Кінґ Джуніор при Берґен Сквері в Джерзі Ситі. Влаштовує цей Фестиваль урядова установа — Рада Стейту Ню Джерзі і повіту Гадсон для Справ Мистецтва.

Починаючи від год. 2-ої по полудні виступатимуть на міжнародному концерті українські танцюристи з народними танками та група бандуристів, обі групи Українського Народного Дому в Джерзі Ситі. На площі перед школою буде влаштована мистецька виставка, в якій теж беруть участь українці своїм окремим кіоском, що ним буде опікуватися пані Олеся Бервецька з рамени місцевого Відділу Союзу Українок Америки.

Повідомляючи про цей Фестиваль, організатори звернулися до українських громадян міста Джерзі Ситі із закликом випозичити на мистецьку виставку свої мистецькі речі, зазначуючи місце їх походження в Україні та ім'я і прізвище власника.

ПАМ'ЯТІ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Дітройт. — На відзначення ювілейних річниць видатних українських композиторів Кирила Стеценка і Миколи Леонтовича, хор „Трембіта" і капеля бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті влаштовують концерт із їх творів. Він відбудеться 7-го листопада в авдиторії „Форда". Концерти, присвячені пам'яті тим композиторам, відбудуться і в інших містах ЗСА та в Канаді.

У Вашинґтоні відбуваються важливі наради 14-ох міністрів ЗСА і Японії

Вашинґтон. — У четвер 9 вересня розпочалась у Вашинґтоні конференція з участю сімох членів американського Уряду під проводом державного секретаря Вілліма Роджерса і сімох японських міністрів під проводом міністра закордонних справ Такео Фукуди. Центральною темою нарад є дальші економічні взаємини ЗСА і Японії, захитані новою американською економічною політикою, яку проголосив през. Ніксон 15-го серпня ц. р., особливо відірванням доляра від золота та підвищенням імпортового мита на додаткових 10 відсотків. Американський Уряд повідомив заздалегідь Японію про головні тези, що їх проголосить державний секретар Роджерс у своїй вступній промові, як принципові вимоги Америки на адресу Японії. ЗСА вважають, що Японія, яка має „хронічну надвишку" свого торговельного і платничого щорічного балансу, повинна мати відповідальність, щоб торговельний і платничий баланс у всьому світі виказував рівновагу. Тому, конкретно, Америка вимагає, щоб Японія збільшила імпорт закордонних товарів, зменшила свої імпортові мита, обмежила експорт своїх промислових товарів та підвищила вартість єна. З другого боку, Японія вимагає, щоб Америка у короткому часі скасувала проголошену 15 серпня ц. р. надзвичайну підвишку на 10 відс. мита на всі імпортовані до ЗСА товари. Хоча господарські справи будуть головною темою пленарних нарад, проте другою найважливішою темою буде узгіднення тактики ЗСА і Японії щодо прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй та щодо дальшої політики супроти Комуністичного Китаю. Припускають, що японський міністер закордонних справ Такео Фукуда буде прийнятий президентом Ніксоном, який відбуде з ним нараду власне у зв'язку з своїми заповідженими відвідинами у Пекіні. З американського боку, крім державного секретаря Роджерса, беруть в цій конференції участь секретарі скарбу, внутрішніх справ, торгівлі, хлеборобства, праці і транспорту, як також голова дорадників Президента в економічних справах Пол В. МекКрекен.

ЗСА і СССР будуть нараджуватись у справі „інцидентів" на морях і в повітрі

Вашинґтон. Речник Державного Департаменту повідомив, що ЗСА і СССР розпічнуть 12 жовтня ц.р. наради, як вяминути „інциденти", які щораз частіше трапляються на різних водах світу між американськими й совєтськими воєнними кораблями та між літаками. Особливо йдеться про зудари чи небезпеку таких зударів між кораблями, які пливуть дуже близько одні від одних, та про загрозу зударів при веденні розвідчої служби стежними літаками на Середземному й інших морях. Однак ці переговори не мають на увазі підписати з Совєтським Союзом будь-який договір, який обмежив би міжнародне право — користуватись довільно міжнародними водами. Америку найбільше турбує діяльність совєтських тральників, які вивіновані електронічними приладами насправді займаються шпигунською роботою і постійно перебувають недалеко американського узбережжя над Атлантиком та стежать за всіма американськими морськими маневрами.

Лідера ірляндських екстремістів депортували з ЗСА до Ірляндії

Ню Йорк. — Після того, як лідера радикального крила нелеґальної Ірляндської Республіканської Армії Джо Кейґілла арештували, як він прибув в минулому тижні з Ірляндії до Ню Йорку, і впродовж сьоми днів притримали в головній квартирі Іміґраційного уряду в центрі Ню Йорку, де переводили допити й переслухання в його справі, Іміґраційний уряд рішив депортувати його. У четвер 8-го вересня його посадили в літак і відіслали до Ірляндії. Джо Кейґілл прибув до ЗСА, щоб впродовж одного місяця переводити грошову збірку на цілі Ірляндської Республіканської Армії. Державний Департамент уневажнив візу, яку видано йому в листопаді мин. року, арґументуючи, що коли видано ту візу, то Державний Департамент не знав, що Кейґілл має „злочинне минуле": його засудили були на смерть, після чого ту кару замінили на досмертну в'язницю і він пересидів сім і пів року за вбивство поліціянта. Кейґілл твердив, що це була політична справа. Насправжньою причиною недопущення Кейґілла до Америки — твердить преса — була інтервенція британського уряду у зв'язку з напруженою ситуацією у Північній Ірляндії, де екстремісти з Ірляндської Республіканської Армії переводять терор у боротьбі проти тамошнього, льояльного супроти Британії протестантського уряду. Прем'єр Південної Ірляндії, себто самостійної Ірляндської Республіки Джон Лінч, який відбув у цьому тижні дводенні наради з британським прем'єром Едвардом Гітом, заявив, що він згідний прийняти суґестію Гіта, щоб відбути нову таку нараду — з участю також північно-ірляндського прем'єра Браєна Фолкнера.

Китай відмовив права „мандрувати" совєтській делеґації

У китайських містах, які свого часу в більшості були загарбані ще царською Росією, як Харбін чи Порт-Артур, тепер місто Люйшунь, стоять пам'ятники солдатам совєтської армії, які загинули абож померли під час перебування на китайській території та під час боротьби проти японців. Совєтське посольство в комуністичному Китаї у серпні попрохало дозволу в китайських властей на подорож совєтської делеґації для „складення вінків під пам'ятниками совєтським воїнам" у таких містах: Харбін, Шеньян, Порт - Артур - Люшунь, Дальній, Ухань, але китайські власті відповіли на те прохання неґативно. Совєтським „приятелям" китайський режим дозволив відвідати тільки одно місто — Ухань, можливо для того, щоб совєтські делеґати з посольства і незмінно присутні при них „працівники військового атташату" не шпигували під час мандрівки китайською територією. Московська „Правда" з 2-го вересня повідомила про це в своїй кореспонденції з Пейпінґу, під назвою „Відмова китайських властей".

Далі нищать могили Українських Січових Стрільців у Львові

Ню Йорк. — (Пресова Служба ЗП УГВР). — В доповненні до інформацій, що були останньо друковані в українській еміґраційній пресі про нищення могил Українських Січових Стрільців у Львові, наспіли тепер з України додаткові дані. Літом цього року органи КҐБ привезли на Янівське кладовище у Львові групу робітників і доручили їм знищити два ряди могил, але робітники відмовилися. Тоді привезено кільканадцять кримінальних в'язнів і вони виконали доручення КҐБ. У зв'язку з цим Вячеслав Чорновіл й інші українські патріоти вислали протести до голови Президії Верховної Ради УССР О. Ляшка, голови Ради міністрів УССР В. Щербицького, його заступника П. Тронька та секретаря ЦК КПУ Ф. Овчаренка. У відповіді на протести громадян органи КҐБ вжили репресій проти тих, хто виступав на оборону стрілецьких могил. Між ін. звільнили з праці Ірину Калинець, дружину поета Ігоря Калинця.

З України одержано захалявний твір із спогадами про Михайла Сороку

Балтімор. (УІС „Смолоскип"). — З України одержано поширюваний там в рукописі новий захалявний твір „Більмо", що його автором мав би бути Михайло Осадчий, літературознавець і викладач Львівського університету. Заарештований 28 серпня 1965 р. і засуджений 18 квітня 1966 р. на два роки позбавлення волі за „антирадянську пропаґанду й аґітацію" М. Осадчий був звільнений в 1968 р. і в тому часі мав написати свою книгу, в якій розповідає про свій арешт, допити, перебування в тюрмі та в концентраційних таборах Мордовії. На окрему увагу заслуговують його розповіді про зустрічі й розмови з різними політичними в'язнями.

Нижче передруковуємо уривок спогадів з „Більма" про Михайла Сороку, довголітнього політичного в'язня польських і совєтських тюрем і концтаборів.

Михайло Сорока помер в Мордовії 16 червня 1971 р.

„Я завжди заходив до Михайла Михайловича (Сороки) зізаду, — розповідає в „Більмі" Михайло Осадчий, — я хотів першим привітатися з ним. Це була і його хитрість: вітатися першим. Але він зненацька виринав збоку, — це теж треба вміти. Він любив схил над стадіоном і альтанку на ньому. Там росли квіти Гереги, а ще — берізка. Я був подеколи смішним і схильним до аналогій. Я виразно бачив схил і на ньому вчителів, що так і не визначили потаємности школярського птаха.

— „Михайло Михайлович", — думав я. Подеколи ми захоплюємося чимсь і не знаємо теж чому. Я заходив його зізаду і вітався першим. Він здивовано зводив очі і хитро мружив їх. „Як поживає ваш свердильно-довбальний верстат? Уже обставили Даніелів шипорізний?" — „Михайло Михайлович", — думав я. У нього дуже ясні очі. Їх першими бачиш на обличчі, а потім, коли він іде по снігові, ніколи не ковзається. За двадцять вісім табірних зим він навчився ходити рівно і правильно ставити ноги. Він скептик. І далі — скептик — йоґ. Він удосконалив у собі все, навіть розум. Він заморозив його понад звичайною сірою буденністю. Скажіть йому, що завтра о дев'ятій відчинять ворота і всіх — до бісової мами! „Так, так, — каже він, — авжеж!" — і хитро примружить очі . . .

„Михайло Михайлович", — думав я. Його неможливо

(Закінчення на стор. 3-ій)

Пресовий інформатор у Вашинґтоні поширює розповідь Є. Демченка зі „Свободи"

Вашингтон. — Тут від років появляється пресовий інформатор „Пресс Коммент", що подає для преси передруки вартісніших, в його оцінці, матеріялів з усіх газет світу. Цей інформатор у своєму виданні з 30-го серпня ц.р. подав в цілості в англійському перекладі і в українському оригіналі розповідь Є. Демченка про те, як він боронив Шевченка перед „українськими буржуазними націоналістами", що була надрукована в „Свободі" з 4-го червня ц.р. Інформатор подає точне джерело передруку, себто „Свободу", включно з річником, числом і датою. Згадати б, що цю саму розповідь передрукували зі „Свободи" також поодинокі інші українські газети в Америці і Канаді, цілком промовчуючи її джерело.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КОНФЕРЕНЦІЯ ВЧИТЕЛІВ

Торонто. — Координаційний Шкільний Осередок при Відділі КУК у Торонті повідомив про скликання вчительської наради Рідних Шкіл провінції Онтаріо, у неділю 12 вересня, в залі Святомиколаївської школи при вул. Белвудс ч. 4. У програмі — доповіді, показові лекції, обговорення однорічного досвіду праці вчителів з учнями над „Букварем" Марії Дейко, обговорення проєктів навчальних програм та ін. Початок об 11-й ранку.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Торонто. — Цієї неділі 12 вересня на оселі „Київ" біля Торонта відбудеться День Української Молоді, на який запрошують громадянство спільно такі молодечі організації: Союз Української Молоді Канади, СУМК, Молодь Українського Національного Об'єднання, МУНО, Спілка Української Молоді, Пласт, Об'єднання Української Демократичної Молоді, ОДУМ. Програма розпочнеться, після вранішніх Богослужень, о 12-й г. дня підняттям прапорів та офіційним відкриттям. Після обіду — спортові змагання між молоддю різних молодечих організацій, увечорі — товариська ватра з самодіяльним концертом, і в кінці забава. Господарем „Дня Української Молоді" є СУМК.

ЛІТВЕЧІР ГАННЕ ЧЕРІНЬ

Ню Йорк. — Авторський вечір поетки і письменниці Ганни Черінь із Чикаґо відбудеться у Ню Йорку в суботу 11-го вересня, о 6-й годині, в залі Будинку Організацій Визвольного Фронту при 315 Схід 10 вулиця. Вечір, організований нюйоркським Відділом АДУК, відкриє його голова Теодор Терен-Юськів, твори читатимуть авторка, Алла Коссовська і Ганна Кореньовська. Вступ 2 дол., для молоді 1 дол. Потім — товариська гутірка при чаї.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заклик Президента

Кожна справа має ясну і темну сторінки, кожну справу можна з'ясовувати оптимістично або песимістично, до кожної проблеми можна підходити з широкого погляду основного принципу і з вузького погляду негайної корисности. Дві промови, що їх американські громадяни почули в День Праці — президента Ричарда Ніксона і голови централі робітничих спілок Джорджа Міні — були доказом, що про ту саму справу можна говорити різно.

Промова президента Ніксона була пройнята оптимізмом, була надихана вірою в тугість американського народу, зокрема у вірність етичним засадам американського робітництва та в його готовість піти на тимчасові жертви в ім'я кращої майбутности для себе і своєї країни. Президент закликав до пожертв, закликав „затягнути пояс", скріпити дисципліну і підтримати його нову економічну політику задля тієї цілі, що її зформулював, як „добробут без війни і інфляції". Він склав конкретні дві заяви: ствердив, що у проголошеній 16 серпня ц. р. його новій економічній політиці є „тимчасові обмеження нашої економічної свободи з ціллю створити варстати праці, зупинити ріст коштів утримання і охоронити американський долар". Другою конкретною заявою Президент запевнив американський і закордонний торговельно - промисловий світ, що Америка залишається вірною принципові вільної конкуренції і не буде ховатися за муром високих охоронних мит. Це, очевидно, стосується додаткового 10-відсоткового імпортового податку, який викликав у декого острах, що Америка завертає до торговельного протекціонізму і політичного ізоляціонізму. Зрештою, Президент промовляв у святковий День Праці і його промова мала святковий характер, без полеміки, без будь - яких гострих реторичних зворотів, у достойному тоні заклику голови держави.

Зате виступ Джорджа Міні був повний полемічних атак проти Уряду і його економічної політики, з закидами, що Ніксон сприяє великому промислові та великому капіталові і з гіркими докорами. У часах кризи потрібна критика, але переборотя кризу й осягнути нові великі цілі можна тільки духом оптимізму.

Добра нагода

Як уже інформовано двома цілосторінковими повідомленнями у „Свободі", протягом цього і наступного місяців, вересня і жовтня, в таких наших громадах, як Ню Йорк, Джерзі Сити, Бетлегем, Рочестер, Сиракюзи, Вилкс Бері, Вунсакет, Скрентон, Чикаго, Клівленд, Торонто, Пассейк, Шенантоа, Дітройт, Ню Гейвен, Монтреаль, Вотервліт, Балтимор, Нюарк, Піттсбург, Перт Амбой, Ст. Кетринс, Міннеаполіс, Боффало, Філядельфія, Янгставн і Бостон, відбудуться, звичайно в суботу або неділю, окружні організаційні наради Українського Народного Союзу з участю головних урядовців та організаторів. Головною темою таких нарад є організаційні справи УНСоюзу: ствердження теперішнього стану в порівнянні з минулорічним, перевірка дальших організаційних потреб і можливостей та ряд практичних порад і вказівок.

Проте, Український Народний Союз, крім своєї організаційної і забезпеченевої активности, тісно пов'язаний з цілістю нашого життя в усіх його ділянках і на них він має відповідний, часто рішальний вплив. Такі могутні українські акції, як ведені ЗУАДКомітетом допомога й опісля переселення повоєнних скитальців, будова пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні чи, з новіших, українські студії в Гарварді, навряд чи були мали б такий успіх без найбільш активної участи УНСоюзу та десятків тисяч його членства. В кожній бо акції головну ролю грають два фактори: люди і фінанси. УНСоюз розпоряджає найбільшими людськими та фінансовими ресурсами, як і добре зорганізованим апаратом відданих працівників. Чим більші будуть ці ресурси, тим більші будуть наші успіхи і можливості.

І в цьому головна суть також і теперішніх організаційних нарад. Український Народний Союз не є ціллю сам по собі, він був створений і залишається, як головна передумова успіху в наших змаганнях до вищих цілей, від того, що називаємо добробуттям нашої громади в Америці і Канаді починаючи, а на здобутті волі для українського народу кінчаючи. Чим численніші будуть ряди членства УНСоюзу, тим більші будуть і його фінансові спроможності, а з цим і його вклад у наші змагання. Отже і справа членства в УНСоюзі є однаково важливою для кожного індивідуально, як і для всієї нашої громади. Заповіджені тепер організаційні наради в багатьох округах дають добру нагоду, щоб ці справи розглянути, обміркувати і поробити з цього відповідні практичні висновки.

В. С-ко

ЗА КУЛІСАМИ НОВОЇ ЛІВИЦІ

У вересневому числі „Рідерс Дайджесту" Т. Едвард Мошер, колишній студент Стенфордського університеті активний член Нової Лівиці, розповів про жахливі факти, що діються поза лаштунками радикального руху, який підготовляє революцію в Америці.

Протягом двох років Мошер працював у Чикаґо для СДС (Студенти за Демократичне Суспільство), організуючи робітників, закликаючи їх до страйків, ведучи агітацію проти „брутальности поліції". В 1968 р. він був одним із 42 американців, що вилетіли з Мехіко Сиги до Гавани на „дружні відвідини".

За другим разом, коли він з групою студентів, членів СДС, всупереч забороні Уряду, вилетів на Кубу, для них приготовили королівське прийняття з найліпшими винами і сигарами. Однак, це розкішне прийняття викликало у Мошера цілком протилежний ефект, на який розраховував Кастро: на власні очі побачив він на вулицях Гавани зубожілих, в обдертому одязі людей, крамниці з порожніми полицями, поспіхом і неохайно споруджені величезні будинки, в яких у маленьких кімнатках скупчуються сотні родин. „Проте, не зважаючи на провал революції, — пише Мошер, — кубинські комуністи гарячково експортують до інших країн політичний терор. І у нас день-у-день розпалювали вони ентузіязм для творення бойового фронту в З'єднаних Стейтах".

Кубинські комуністи часто влаштовували для американських студентів зустрічі з партизанами - підпільниками із різних країн світу. В'єтконґський терорист похвалявся перед ними, як то він підклав у сайґонському ресторані бомбу, якою вбито 40 людей. Вони бачили тяжко пораненого партизана з Венесуелі, який розповідав, як він і його товариші борються з „американським імперіялізмом". Американський священик, якого депортували з Ґватемалі за співпрацю з комуністами, заохочував їх підкладати бомби у рекрутаційних станицях в Америці. „Залучіть якнайбільше священиків до своєї боротьби, — казав він, — і ви узаконите революційне насильство". — „Раз-у-раз, — каже Мошер, — ми чули звернені до нас слова: — Якщо ми могли зробити революцію, то можете зробити й ви".

Під кінець відвідин студенти продемонстрували свій революційний запал, подерши на шматки американський прапор, і захоплювались північнов'єтнамським фільмом, на якому їм показували, як північні в'єтнамці зенітними гарматами збивають американський літак. Кілька разів виступили вони через Радіо Гавана із закликами до американських вояків „робити революцію".

Додому повернувся Мошер, зрозумівши, що те, що кубинські комуністи називають бойовим фронтом, уже твориться в Америці. По дорозі до Стенфорду він брав участь у Боулдері, Колорадо, в засіданні крайової ради СДС. І після того у нього ще більше зміцніло бажання залишити цю організацію. Бо говорилося там лише про революцію, про засідки на „свиней" - поліцистів, про бомбардування державних установ — як самоціль. Наркотики і дикі сексуальні оргії, казали його товариші, треба поширювати серед молоді, бо вони рвуть усі зв'язки з „гнилим капіталістичним світом".

Продовжуючи свої студії в Стенфорді, Мошер щораз частіше застановлявся над думкою: чи знають про все це урядові чинники? Щодня, читаючи газети, натрапляв він на вістки про підпали, вибухи бомб, убивства. Після болісних вагань та роздумувань пішов він до станиці ЕфБіАй в Пало Алто, розповів про те, що чув та бачив на Кубі, і висловив свої міркування щодо небезпеки, яку являє собою для Америки Нова Лівиця. Йому запропонували співпрацювати з ЕфБіАй, залишаючись у революційному підпіллі.

Протягом двох років Мошер жив подвійним життям: удень він був студентом економіки, а вночі — членом злобісної організації, що плянує знищення „гнилої імперії" — Америки. ЕфБіАй одержувало від нього широкі інформації про діяльність Нової Лівиці і чорних мілітантів - активістів в північній Каліфорнії. Кожний фальшивий його крок загрожував йому смертю.

Кілька разів виїздив Мошер з активістами у гори, де вправлялись вони у стрілянні з автоматичної зброї. Там познайомили його з ватажками Овклендського Комітету Прямої Дії (ОДАК), групи муринів, об'єднаних залізною дисципліною і настановлених на „серйозну революцію". Мошера вважали вони за одного з небагатьох білих, які заслуговують на повне довір'я.

Довгі години провів Мошер з Ренді Вілліямсом, „директором" Чорних Пантер. У березні 1970 р. зустрів він його на лавці в овклендському парку, і Вілліямс розповів про „геройство" своїх людей. Одного разу, коли бомба, прикріплена до поліційного авта, сказав він, не вибухнула, один з них поповз на животі до того авта. В цей час його спостеріг полісмен, і „герой", не вагаючись, застрелив ту „свиню".

Що глибше входив Мошер у „революційний рух", то відразливішим ставав цей рух для нього. Він пригадує молодого і дуже здібного мурина Джеймса Джансона, з яким запізнався у 1963 р. в Стенфорді. Стенфордські радикали шантажували його і використали для передачі вибухових матеріялів Чорним Пантерам. А потім вивезли до своєї схованки глибоко в горах Санта Круз, де відвідували його щокілька тижнів, привозячи з собою сухі харчі. За це мав він опрацьовувати підривні інструкції для різних дійових груп.

Одного разу, коли Мошер відвідав Джансона в його схованці, той сказав йому: „Два тижні тому тут спалили свиню". Пізніше Мошер довідався, що лідери Чорних Пантер виконали тут винесений ними вирок смерти на своєму товаришеві, „інформаторові" Фредові Беннетті, фактичною провиною якого був романтичний зв'язок з дружиною одного з лідерів. Убивці обілляли труп своєї жертви бензиною і спалили.

Мошер зібрав у плястиковий мішечок попіл, обгорілі залишки кісток, ключі, ґудзики і передав усе це до ЕфБіАй. В лябораторії зідентифікувано ці знахідки з тим, що було колись Фредом Беннетті. Офіційно цю справу не розв'язано, бо єдиний свідок Джансон, хоч сам ос-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ДОБРОВІЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК

Почався шкільний рік. Вранці на вулицях видно дітвору, що спішить до школи, шкільні автобуси повні дітей, що з різних околиць везуть молодь до шкіл, матерів, що ведуть за руки діточок, учнів передшкілля, можливо й садочків, бо діточки часто манюсінькі — їм усього 3-4 рочки. Усміхнені личка й щасливі погляди матерів...

Обов'язок навчання формально починається з 5 роком життя, одначе є вимога, щоб дитина вже від 3-го року перебувала в товаристві своїх ровесників. Це — на підставі дослідів психологів, які твердять, що дитину належить виховувати від першого дня життя, а вчити її пристосовуватися до вимог життя, плекати почуття себевартости і користи для інших і спільноти, творити повноцілу людину, вартісного члена громади слід починати вже від 3-го року. Проте, є автори, як Дж. П. Буклей, які кажуть, що приготовляти дитину до університету належить вже від другого року життя. Значить — атмосфера хати, середовище, довкілля, ровесники, що з ними дитина перебуває від раннього дитинства, мають засадничий вплив на її виховання, інтелектуальний розвій, школення характеру.

Чи всі українські діти охоплені шкільною системою? Можемо відповісти, що діти у віці від першої кляси охоплені шкільною системою в цілості. Тут ясна справа: рішає примус виконання цього обов'язку батьками. Часто приходить до хати відповідний урядовець і провіряє виконання цього обов'язку.

Але як справа з діточками між 3-4-5 роком? Тут примус не діє. Не всі школи мають передшкільні кляси. Їх провадять переважно приватні школи. Водити дітей туди — це добровільний обов'язок батьків.

Цей добровільний обов'язок у нас занедбують, якщо йдеться про українську дитину між 3-5 роками життя. Читаємо, що в українських „світличках", які діють на терені Америки, число дітей доходить до 500! А за статистикою, що її подав о. О. Купранець, ЧСВВ, за вересень 1970 року, є у нас 100.000 молоді. В цьому числі є, очевидно, й діти передшкільного віку.

Отже лише 600 українських дітей ходять до українських світличок. Чи ходять вони до чужомовних? Деякі так! Певно, що ті діти розвиваються добре, бо ці установи зорганізовані відповідно до вимог сучасної педагогіки. Уладження, персонал і посібники — все наладнане так, щоб вимоги того віку дитини були задоволені. Одначе, нам цього не вистачає. Завдання української світлички куди ширші. Крім розвитку інтелектуального, фізичного й морального, — вона має дати національний світогляд. Це її ціль і цього виховання наша дитина ніде не дістане.

Сучасні психологи твердять, що особовість дитини твориться власне в дошкільному віці, отже дошкільне виховання має величезне значення, і занедбувати його не можна. Дитина, що подружить в тому часі з іншомовними дітьми, в рідне середовище приходить чужинцем, без почуття своєї окремішности, бо й рідної мови вона не знає: вона вже опанувала іншу мову, що стала їй близькою, і цим почуттям до рідного вона піде в життя. Що більше — не засвоївши свого у відповіднім віці, дістане вона комплекс меншовартости, що буде проявлятися в утечі від усього, що їй нагло й неприготовано скажуть називати рідним. Додаймо до цього, що 75% вартостей, які дитина в тому віці дістане, дає рідний дім, а 25% припадає на церкву, школу і довкілля.

Та тут не поможуть гасла, хоч їх у нас і багато. Потрібні співпраця і зрозуміння батьками важливости дошкільного виховання. Ми не маємо урядовців, що стверджували б, чи батьки водять своїх дітей до української світлички. Це їх добровільний обов'язок. До світлички можуть завести свою дитину тільки самі батьки, свідомі, що дитині це потрібно. Обов батьків, бо тільки на гармонії і їх однозгідності росте здорове покоління.

Це правда, що з тим пов'язані трудноші. Але чи не із труднощів складається життя? І вся краса життя в поборюванні таких чи інших труднощів. Трудно не раз ранком встати. Але який потім гарний і соняшний в нашій душі день, коли ми його перевели для „своїх", не жаліючи труду! Не жалуймо труду для наших діточок в їх раннім дитинстві. Будуймо їх день повноліття вже нині, щоб під вечір їхнього життя вони, згадуючи нас, батьків, були вдячні за те, що стали повноцінними громадянами своєї спільноти, свідомі свого походження і обов'язків, щоб були щедрими в даванні і своїм дітям — щоб були вірними Богові і Україні.

Олена Климишин
Виховна референтка СУА

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ФАТАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ"

В. Гірчак вмістив у „Свободі" з 31 серпня 1971 цікаву статтю п. н. „Фатальні закономірности", в якій торкається дуже актуальної справи винародовлення, асиміляції. Ця тема цікавила мене довгий час. Я навів у другій частині своїх лікарських споминів кілька завваг, особливо в підрозділі про імперіялізм в мові. Не тільки англійці, особливо Черчилл, хотіли б бачити англійську мову інтернаціональною мовою, але навіть Хрущов заговорив про злиття мов і виступив з претенсіями зробити російську мову засобом спілкування всіх слов'янських народів.

Безумовно, національна свідомість відіграє тут велику ролю. Знаю дівчину українку, яка вийшла заміж за порторіканця. У її батька була дуже слаба національна свідомість, так само в неї. Є багато факторів, що стоять на перешкоді до стоплення в американському казані, як колір шкіри, раса, релігія. Ця остання здержує уже п'ять тисяч років жидів від винародовлення. На західньоукраїнських землях Церква у великій мірі спричинилась до зросту національної свідомости.

В Америці, щоб дістати дозвіл на одруження, треба новоженцям перейти лікарські оглядини, при яких особливу увагу звертають на серологічну пробу на сифіліс, реакцію Вассермана, як у нас це називали. До мене, як лікаря, приходили новоженці, і я дуже часто нав'язував з ними розмову. Були пари однонаціональні, українець з українкою, були і пари мішані. Зі своїх обсервацій я міг би поділити їх на дві групи: одна, що шукає в подружжі задоволення свого сексу. В неї духові чинники, приналежність до нації, культурні цінності не відіграють великої ролі. Друга група, що шукає гармонії в житті, спільности духових інтересів, зв'язку з минулим, з історією свого народу, з його мовою, його досягненнями на полі культури.

Австрійський філософ Отто Вайнінгер у своїй книжці п. н. „Стать і характер" наводить слова Канта, що чоловік разом з жінкою творять людину. Жінка, крім жіночих гормонів, має ще в малій кількості чоловічі гормони. Так само чоловік, крім чоловічих гормонів, має ще й жіночі. Чоловік шукає свого доповнення, тобто жінки, що якраз становила б з ним цілість.

В історії літератури та загальній історії зустрічаємо мужеського типу жінок, які правили державою, як шведська Христина, російська Катерина II і т. . В літературі, відчуваючи свою мужеськість, прибирали вони псевдоніми, як Жорж Занд. Це — біологічна сторінка подружжя. Буває, що для молодої української жінки важко знайти серед українців жениха. Однак, таких жінок малий відсоток. Недостачу національної свідомости далося б направити, якби українці часто зустрічалися, були б краще зорганізовані.

Відділи наших забезпеченевих Союзів відбувають щомісячні сходини, звані тут „мітинґами". Як проходить такий мітинг? Секретар відчитує протокол попередніх сходин, який члени приймають. Потім вони складають свої залеглості і йдуть до бари випити горілки. Чи не краще було б приготовити на кожний мітинг невеличкий дискусійний реферат про наші досягнення, стан нашої літератури тощо.

Самі студії іноді нічого не дають. Є українці, що покінчили в Америці університет, але, замість поглиблювати зв'язок з рідними, відчужуються. В дану культуру треба врости, перейнятися її ідеями, боліти кожною невдачею, тішитися кожним успіхом. В деяких наших людей панує фальшивий аристократизм. Знаю родину, діти якої шукали товариства серед чужинців, вибирали собі там товаришів чи товаришок. Українці для них занадто демократи і, вони уникали всяких зв'язків з ними.

Багато може зробити Церква, якщо вона просякла українським духом, не англізує своїх вірних і держиться старих традицій. Вона повинна плекати любов дитини до рідної мови. В кожному більшому місті повинна бути українська бібліотека з широким вибором рідних книжок.

Я більше вірю культурним факторам в доборі жениха, ніж біологічним та психологічним. Батьки є рішальним чинником, чи дитина любитиме своє, рідне, однак вони часто занедбують виховання в українському дусі.

Д-р Гр. Дмитрів
Рочестер, Н. Й.

У „Свободі" з 31-го серпня ц. р. появилася стаття В. Гірчака „Фатальні закономірності". Три чверті цієї статті присвячено „закономірностям, — як пише автор, — асиміляційного процесу серед наших людей на чужині".

В. Гірчак признається, що не є фахівцем ні в біології, ні в соціології, ні в психології, але „закони цих наук", пише він, допомагають йому „оцінювати спостерігані в житті факти".

Мене, як автора цього листа, не цікавлять такі наведені В. Гірчаком факти, як, наприклад, те, що „дочка українського старшини... вийшла заміж за індуса" тут в Америці, а не хтось інший з українців одружився з мулинкою. Це факти, які трапляються між українцями, як 1 до 1000.

Зацікавила мене та найменша частина (четвертина) статті, в якій автор констатує „велику різницю між організованістю західньоукраїнської і „радянської" еміґрації".

Насамперед викликає здивування, що автор на 20-му році перебування української еміґрації з-під Совєтів в ЗСА, називає її, хоч і в лапках, „радянською".

Логічно, якщо є еміґрація „західньоукраїнська", то її відповідником мала б бути еміґрація східньоукраїнська, наддніпрянська, підсовєтська, але ніколи „радянська".

Щодо характеристики „ор-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Олександр Знойко

РУСЬ І РІЧКА БОГИНІ ДАНИ

(1)

Із застереженням, що це „покищо гіпотеза", київський місячник „Дніпро" в числі 6-му за червень 1971 року вмістив надзвичайно цікаву статтю краєзнавця Олександра Знойка про походження назв Русь і Дніпро. Нижче передруковуємо цю статтю в цілості, вносячи в неї зміни лише правописного характеру.

Редакція

„Гей Око Лада
Леле Ладове!"
(З купальської пісні)

Русь і Дніпро. Чи ж однакові віком ці нерозлучні слова, що їхній священний зміст, здавалось, утрачено назавжди?

Щоб зрозуміти назву Дніпро, треба перенестись у далеке минуле, за дві тисячі років, коли слово Русь старокельтською мовою означало „вода". Звідси й назва річки Рось, що з нею вчені історики пов'язують походження назви наших предків, назва річки Русави — лівої притоки Дністра, Росси на Волині і т. д. Корінь назви виступає й у словах русло, русалка, роса. Однак, колись слово Русь означало не просто воду. Це була священна субстанція — пасивна жіноча основа, втіленням якої була прекрасна богиня наших предків — Дана або Леля, що після дотику бога світла — Полеля народжує все живе. Русь була земним символом богині, що й досі живе в пам'яті українського народу — великої богині всіх культурних народів стародавнього світу. Українська Дана або Леля — це єгипетська Ізида, індійська Сакті, що зі світлом Озириса чи з вогнем Шиви прокидаються до плодоношення.

У стародавніх народів і народів середньовіччя Дніпро називався по-різному: в еллінів — Бористенес (Borysthenes), у римлян — Данаприс (Danapris), у турків - Узу (Usu, у татар — Ексі (Eksi). На карті Вісконті (1381 р.) — Еліце (Elice), на карті Кантаріні (1437 р.) — Лерене (Lerene), на карті Баптиста Генуезького (1514 р.) — Люозен (Luosen).

Як виникли всі ці назви?

Найдавнішою назвою Дніпра, що її подибуємо в Геродота, є назва Бористенес. Проф. А. Білецький, котрий досліджував походження цієї назви, пише, що і в еллінів, і у варварів було чоловіче ім'я Бористенес, а скорочено — Борис. Борис — це початкова частина слова Бористенес, а кінцева частина за старогрецькою мовою може тлумачитись як сильний або сила. А Білецький нагадує, що за римського часу ім'я Бористенес стосувалось і Гелеспонту, тобто Дарданельської протоки.

Можна гадати, вважає А. Білецький, що назва Бористенес виникла десь на фракійській території і лише потім набрала старогрецької форми. Тоді кінцевій частині слова відповідатиме фракійське або пелесгійське значення, що старогрецькою мовою означає „протока". Якщо початкову частину назви Бористенес пов'язати з коренем слова Борей (грецькою мовою „північний вітер"), то буде протока Борея, або Північна протока.

Таке розуміння назви нашої ріки еллінами є одним з можливих. Проте, світовий учений П. Шафарик писав: „Назву ріки Бористена, тобто Берестина, Берестена ми вважаємо чисто слов'янською". (Берестянка, Берестова, Берестина, Березина і т. ін.) А. Білецький, досліджуючи слово Бористенес, використав етимологічний метод, що розшифровує слова невідомої мови з допомогою споріднених відомих мов. У цьому випадку слово вивчалось з допомогою старогрецької мови. Проте, етимологічний метод дозволяє використати будь-яку мову за гіпотезою мовознавця.

Назви України можна було б вивчати з допомогою української, латинської, грецької та тюркських чи іранських мов. У дослідженні стародавніх етруських написів в Італії европейські мовознавці використали різні мови світу, але даремно. Відомий мовознавець В. Декке, розшифрувавши мальянську табличку з етруським написом з допомогою латинської мови, заявив, що етруська мова належить до романської групи мов.

Але талановитий мовознавець К. Павлі створив пародію на етимологічний метод. Він з допомогою грецької мови зовсім інакше прочитав той же напис. Коли один із мовознавців — С. Буґґе розшифрував якийсь напис з допомогою італійської мови, К. Павлі той же напис зовсім інакше прочитав з допомогою литовської. Так він довів, що етимологічний метод у руках мовознавця дозволяє розшифровувати будь-яке слово з допомогою будь-якої мови, хоч таке розшифрування є лише ілюзією.

Труднощі в дослідженні стародавніх гідронімів і топонімів України та епіграфічних пам'яток нашого Надчорномор'я, як і в прикладі з етруською мовою, виникають через необізнаність наших учених з давньою історією тубільного населення або через неувагу до неї. Дається взнаки й небажання ускладнити роботу з етимологічними дослідами. Адже, коли видатні італійські вчені де-Санктис і Л. Паретті висловились недавно на користь північного походження етрусків, ця теорія виявилась непривабливою для мовознавців, що бажають оперувати з найменшою кількістю невідомих. Німецька школа мовознавців Мюлленгофа - Міллера-Фасмера застосувала для досліджень на Україні й Надчорномор'ї порівняльний розгляд імен лише іранських мов.

Проф. В .Петров пише, що власні імена досліджували не в мовноетнічній належності їх, а щоб знайти на півдні Східної Европи іранців. Один із прихильників і послідовників німецької школи Мюлленгофа - Міллера-Фасмера осетинський мовознавець В. І. Абаєв усі стародавні топоніми України й Надчорномор'я досліджує з допомогою осетинської мови. Назву Бористенес він розшифровує як „широке місце — широкий край".

А. Білецький висловлює сумнів щодо такого розшифрування. Нам здається, що застосування етимологічного методу з використанням іранських мов для Надчорномор'я, без слов'янських мов, слов'янської мітології та етнографії, без знання тубільного життя відповідної доби приведе до неправильних результатів.

І справді, В. Абаєв, досліджуючи деякі назви племен скитського часу — масаґети, тірсаґети, тіссаґети та ін., — вивчає лише звукову подібність цих слів, кожного зокрема, до якогось іраноосетинського слова. За В. Абаєвим, массаґети — це ману („людина") + заґ („олень") — „люди-олені", тірагети — тура („ярий") + заг („олень") — „швидкі олені" і т. ін.

Наводячи ці факти, В. Петров (ще на 1-й Республіканській топонімічній конференції в Києві 1959 р.) казав: „За Абаєвим виходить, що матіґети це „сарана"; мірґети — „птахи"; авхети — „гарні".

(Далі буде).

50-річчя УПЦеркви в Нортгемптоні, Па.

Українська православна церква Успіння Пречистої Діви Марії в Нортгемптон, Па., святкуватиме торжественно 50-літній Золотий Ювілей свого існування у неділю дня 19-го вересня 1971 р. Торжество почнеться Архиєрейською Службою Божою, яку очолить і відслужить Їх Преосвященство, Високопреосвящ. Владика Марко, в сослуженні доокола́ичного нашого духовенства о год. 10:30 ранку. Після Служби Божої відслужиться Панахида за всіх померлих піонерів і всіх парафіян.

О годині 2-ій по полудні, в міській залі Комюніти Сентер буде бенкет-обід в честь дорогого гостя і селебранта Їх Преосвященства, Високопреосвященного Владики Марка.

В часі обіду церковний і дитячий хори виступлять з відповідною програмою, під проводом свого диригента, проф. Володимира Дворакiвського. Головну святочну промову українською мовою виголосить Їх Преосвященство Владика Марко, а англійською мовою Всеч. о. Леонард Куберський, парох Вилмінґтонської православної церкви. Тостмайстром свята буде п. Володимир Пипюк. В часі обіду привіт всіх гостей. Від 6-ої год. вечора — забава з танцями.

Всім гостям раді парох і церковний уряд.

Людина у ...баґажнику

Каґебівська газета „Дзержинець" сповістила на початку вересня про намагання невідомої особи пробратись через прикордонну заставу „у баґажнику". Сталося це біля Ашхабаду, в совєтській Азії. Прикордонники перевіряли тих, які в'їздили з совєтської сторони в так зв. прикордонну зону. Водій автомобіля „Волґа" дуже нервувався, і прикордонники вирішили перевірити, що він везе. Вони відчинили баґажник й побачили, писала за „Дзержинцем" московська „Правда" з 5 вересня, що там „лежав, скорчившись, чоловік, у якого не виявилось документів на право в'їзду в прикордонну зону". „Правда" подавала, що завдяки „бдітельності" прикордонників був зірваний плян порушника кордону. Про особу втікача, ані про його долю нічого не сказано.

З України одержано захалявний твір із спогадами про Михайла Сороку

(Закінчення з 1-ої стор.)

розгадати. Лише впадеш на ліжко, заплющиш очі і виразно: великий птах на малій скелі. Його ... Вчення не табірне, але в таборі без нього не виживеш. Десять років йоґівських вправ, десять років відчуження: квіти живуть деінде, розум — там, а тіло на іншому березі. Можна їх змістити в одне. Це теж йоґи. Йоґи і десятки вихоплених від смерти років. Є нестримне бажання вижити і вийти на волю. Двадцять вісім років таборів і в'язниць. „Михайло Михайлович", думав я. П'ять років польської дефензиви. А потім — інше, рідніше, невимовно. Загалом — двадцять вісім. Я мав два роки і подеколи мало не божеволів. Я був учителем, біг по схилу: як? Скільки вижити на баланді? Я жахався років. Десь тут був великий птах і мала скеля. Я виразно бачив це, досить мені було заплющити увечері очі. А потім ще — доля. Дружина: Катерина Зарицька — дев'ятнадцять років таборів. Зараз вона у Володимирській тюрмі. Вона теж вижила. До них час від часу приїжджає син. Він художник, виріс без батьків.

„Михайло Михайлович". — думав я. Він на місяць забуває про своїх йоґів, коли дістає від нього вістку. він ходить і всім усміхається. Він забуває про свій скептицизм і стає балакучим. Він розповідає про свої зустрічі з поетом Олесем; він читає його вірші; це було в Празі, в старовинній каварні. Там вони пили пілзенське пиво, і там тепер стоїть меморіяльна дошка над столом, де сидів великий Олесь. Тепер подеколи Сороку викликають до Києва чи Львова. Вони натягають на нього „чорний смокінґ" і ведуть в театр. Він дивиться Корнійчукові „Сторінки щоденника". Його ведуть в інститут кібернетики, де сивоволосі професори тиснуть йому руку і знайомлять з наукою. Тоді Михайло Михайлович сміється. „Вони тиснуть руку, — каже він, — і не знають, що це рука зека (в'язня — ред.) Вони забули б про свої науки, якби дізналися, що то за „канадець"! Його водили по Львову — елеґантно одягнені мужчини. Він все пригадував і йому було боляче. Це було не ознайомлення з прекрасним життям, а знущання: йому кидали у вічі, що він може більше не побачить усього цього, а може й ... Його вибір. Це страшно — двадцять років не йти пішоходом і не дихати людськими парфумами. Він зістарівся, одвик і все це його зараз стомлює. Радість старить його. „Не молодіє на світлому лиці", — думав я. А коли він поволі втихає, відходить назад на свою маленьку скелю, його знову можна бачити зіпертого на палицю скептицизму. Тоді знову заходить збоку і вітається першим. Тоді знову хитро мружить очі. Тоді він оповідає, що його вже раз розстрілювали. Кілька місяців він чекав вироку і уявляв собі зрешетовані груди і стіни: вояки не завжди попадають у тіло. А потім пригадував сина Богдана. Він хвилювався, побачивши його в пом'ятій краватці. Він хвилювався, натікнувшись несподівано на невипрану білизну. А потім йому хотілося, щоб усе змінилося, щоб день починався не зранку, а звечора, це на одну мить, тоді можна було б побачити свою смерть і знати наперед, чого чекати; так легше жити. Йому уявлялося, як цілими ночами пришиває на піджак сина відірвані ґудзики. „Михайло Михайлович", — думав я. Він знає кілька іноземних мов, він чудово знає сучасну літературу і навіть має своїх улюблених письменників. „Їх можна перелічити на пальцях однієї руки", — каже він і підносить тоді догори руку. — Світ не вартує цієї руки", — каже він. Він показує її кожному і каже, що нічна круговерть всесвіту не вартує однієї постійної руки, яка втримує ложку баланди. Навіть творець світу стоїть розгублений і здвигує раменами. Цей Айнштайн каже: „У світі все так складно, що я винайшов теорію відносности і не годен сказати, що це таке ..."

Книга „Більмо", яку мав би написати Михайло Осадчий, дісталася на чужину без відома і згоди автора. Вона поширюється на Україні в українському самвидаві від 1968 року. „Більмо" готується зараз до друку у Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка, а також появиться в перекладі на англійську мову в одному американському видавництві.

25-річчя священства закарпатського історика о. д-ра Атанасія Пекара ЧСВВ

Історик української Церкви о. д-р Атанасій (світське ім'я Василь) народивсь в 1922 р в Перечині, в Карпатській Україні у відомій патріотичній родині, члени якої боролися за права свого народу і один з них поляг на полі слави в боротьбі з наїзником в 1939 р.

По скінченні середньошкільних студій в Ужгородській гімназії, Василь Пекар, просив прийняття до богословських студій. Як визначного учня вислано його до Риму на теологічний факультет Папського Університету. У 1947 по трьохлітній інтенсивній науковій праці написав дисертацію в латинській мові „Де ерекціоне каноніка Епархії Мукачовієнсіс" (Про канонічне установлення Мукачівської Епархії), яку на публічнім засіданні факультету оборонив і за яку був нагороджений титулом д-ра теології. Ця праця має велике історичне значення не лише тому, що автор ясно і докладно описує всі трудності та інтриґи — головно із сторони острігомського латинського архиєпископа — але й тому що автор в своїй праці консеквентно вживає замість стародавніх термінів „русин, руський" модерні й наукові терміни „українці, український (украінікус, Украіні)".

У 1948 р. о. Пекар переселився до ЗДА і, коли Піттсбурґський Екзархат у 1950 р. відкрив семінарію, був іменований професором. Тут проф. Пекар був не лише визначним виховником, але й дуже працьовитим науковцем та невтомним місійним проповідником.

Отця Пекара і двох інших закарпатських українців-професорів Піттсбурґської Семінарії єп. Елько переніс на фарму і, коли о. Пекар вступив до чину оо. Василіян і, відбув новіціят в Канаді та вернувся до ЗСА як о. Атанасій Пекар ЧСВВ, єп. Елько відмовив йому юрисдикцію у своїм Екзархаті.

По перенесенні єп. Елька до Риму, єпископом, згодом митрополитом в Піттсбурґу став Архиєпископ Степан Коціско, який іменував о. Пекара професором Піттсбурґської Семінарії.

Проф. о. Пекар написав низку статтей і праць з історії Церкви Карпатської України, з них найважливіші: вже згадане „Канонічне установлення Мукачівської Епархії (1956), у 1967 р. він публікував „Нариси Історії Церкви Закарпаття", у 1968 р. „Чернечий ідеал Св. Василія Великого", в тім самім р. по-англійському „Тге Гісторікал Векґроунд оф тге Пряшев Епархі" (Історичне тло Пряшівської Епархії). „Оур Славік Герітедж", 1969 р. (Наша Слов'янська Спадщина).

Проф. о. Пекар написав ще біля 10 книжочок, між ними: про єпископа Гойдича, про єп. Ромжу, про св. Василія Вел., про св. Йосафата, про тайну Хрищення, про тайну Миропомазання і т. д.

Число його статтей про закарпатських церковних діячів є біля 20 і кілька статтей про церковні обряди.

Праці о. Пекара визначаються докладністю, точністю при тім ясністю і легкістю стилю. Отець д-р Атанасій Пекар ЧСВВ є найкращим сучасним закарпатським істориком.

П. Штефан

ПРОЩА ДО ЛЮРДУ

Париж. — Група українців із Франції та Англії відбула 8-денну вже традиційну подорож - прощу до чудотворної місцевости у Франції Люрд. Групу очолювали отці Василіяни, благословив на дорогу Владика Августин Горняк. Під час нічних обходів катедри українська група несла освітлений напис „Україна".

Срібний ювілей

Дня 17-го липня 1971 р., найстарший син Мирослав із своїми сестрами Наталею, Іриною, Сільвією та Юрком Струком (муж Наталі), при помочі кумів та приятелів, улаштували 25-тий ювілей своїм батькам — Іванові та Сузанні Сиротюк.

25-літ тому в сіро-мокрих цементових бараках в таборі Мюнстер, Німеччина, жив молодий та здібний юнак Іван, а в Гайденав в сусіднім таборі дівчина Сузанна.

Запізнавшись з цією дівчиною, Іван, став пригитовлятись до церковного шлюбу та гучного на цілий табір весілля. В нього не було батьків, тому Іван за українським звичаєм на Буковині, запросив на поміч вінчальних батьків п-во І. Пригарів. Дружкою була тоді — Юля Коротчук — сьогодні Литчишин, а дружбою — Микола Черванюк.

Ще в таборі народився їм син Мирослав, з яким молоді батьки виїхали в Канаду. Мозольною працею п-во Сиротюки добилися в прибраній батьківщині кращого життя. Народилися у них ще три донечки — сьогодні вже всі дорослі з вищою освітою, за винятком наймолодшої Сільвії, що ще навчається в Гайскулі. Іван спершу продавав газоліну, а тепер уже з сином Мирославом у двох окрім газоліни продають авта. Іван з дружиною ніколи не жаліли і не жаліють труду на громадські справи. Їхню працю громада оцінила й спільними силами улаштували їм срібне весілля. На це весілля прибули вінчальні батьки п-во І. Пригари з Міннеаполісу Мінн., ЗСА та дружка й дружба з Торонто, Онт. Були й гості з Австралії та Англії, та різних міст Канади й Америки. Біля чотири сотки прибуло на ювілейну гостину, що відбулася в гарній Сумівській залі в Сент. Кетринс. Було свято Петра й Павла. Отець настоятель, Т. Глуханюк відправив урочистий Молебень за здоров'я ювілятів та склав побажання. По гарнім прийнятті відбулася забава.

Н. В.

ЗА КУЛІСАМИ НОВОЇ ЛІВИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

таточно розчарований у проповідуваних радикалами „ідеях", пішов у ще глибше підпілля.

Після більше як п'яти років участи в „русі", Моше відчув себе фізично і духово виснаженим. Він виконав завдання, яке сам перед собою поставив. І тоді вирішив поінформувати якнайбільше американців про ту загрозу, яка звисає над їх країною.

Мошер виїхав до Вашинґтону і виступив зі своїми свідченнями перед сенатською Правничою підкомісією. У висновку зі своїх свідчень він заявив: „Ситуація не кращає. Численні особи готові і хочуть анґажуватися в революційному тероризмі. Чорні Пантери, СДС і багато інших малозначних груп організуються і скріплюються. Саботажні акції тисячами переводяться від узбережжя до узбережжя, і сотням людей загрожує каліцтво і смерть".

„Розповідаючи про все це, — казав далі Мошер, — я особисто ризикую. І тому я завжди замаскований, завжди озброєний. Місяці, а може й роки минуть перше, як я зможу вести нормальне життя. Хоч тепер і модно в певних колах зневажати „поліційних інформаторів", я не соромлюсь того, що я робив. Навпаки, я гордий з того, що міг допомогти насторожити американський народ супроти активістів і радикалів, які не вагаються для осягнення своїх цілей убивати невинних громадян".

Помер св.п. Дмитро Шпитко

По короткій серцевій недузі дня 11-го серпня 1971 р. помер у Лейквуді, Н.Дж. св. п. Дмитро Шпитко. Сімнадцятьлітнім юнаком Покійний приїхав до Америки 1913 року.

Нові обставини та смерть одинокого сина не дозволили йому вповні розвинути своїх здібностей. Прикметою Покійного була його велика любов і прив'язання до родини, якій він завжди щиро й щедро допомагав. Покійний помагав своїм братам Петрові і Миколі продовжувати їхні студії на університеті, а також сиротам-дітям його сестри, чоловік якої згинув у Першій світовій війні. Покійний залишив дружину Анну, брата Миколу, що є працівником суспільної опіки Ню Йорку та двоюрідного брата Преосв. Владику Ореста в Німеччині.

Покійний був членом УН-Союзу і належав до 489 Відділу.

Н.Н.

Українські світлини в церкві на Бродвеї

З приємністю треба відмітити, що мені, припадково, вдалось кинути оком на виставку чорно-білих світлин, нашої молодої сили в фотографічній, професійній ділянці, Марії Витвицької, що відбулась у серпні ц. р. на Бродвеї і рогах Волстриту, в залі американської Тринити чирч.

Можна було оглянути 25 знімок, що розмістились за склом, у габльотках, — не на стінах. Треба ствердити, що свої теоретичне знання М. Витвицька старається перевести в практику, що їй — покищо — вдається раз більше, раз менше щасливо. Замість цілих об'єктів вона задобки світлить, — в моді тепер, — деталі: напр. лоб слона з насадою трубы чи ріг носорожця, які виходять не зовсім цікаво, бо ж сірий і слон, і труба, і тло. Зате вже цікавіший дещо, ось хоча б, деталь голови й ока зебри, бо чорно-білі смужки оживлюють світлину. В групі кіз напереді забагато вільного пляну. Проте такі речі як стадо білих гусячих голів із блискучими очицями, голова жирафи, що сторчить понад деревину, 3/4 портрет стоячого білого медведя, змовий краєвид, хлоп'яча голівка роблять приємне і переконливе враження. Це ще й особливо замітне, коли порівняємо її світлини з деякими американськими виставками як ось хочби майже в тому самому часі виставленими речами кількох американських фотографів у модерному музеї, що опрацьовували тему одної з міських пристаней. — Що було б зробило виставку Витвицької повишою і ще цікавішою, це заголовки світлин і головно будь-які відомості про авторку. Усе ж виставку треба уважати успішною.

Теодор Терен-Юськів

Фонд Товариства Подолян при УВАН у ЗСА

Подаємо шостий список жертводавців, що склали внески та пожертви на Фонд Товариства Подолян при Академії, на видання Збірника, за час від 1-го серпня 1970 р. по 31-го липня 1971 року:

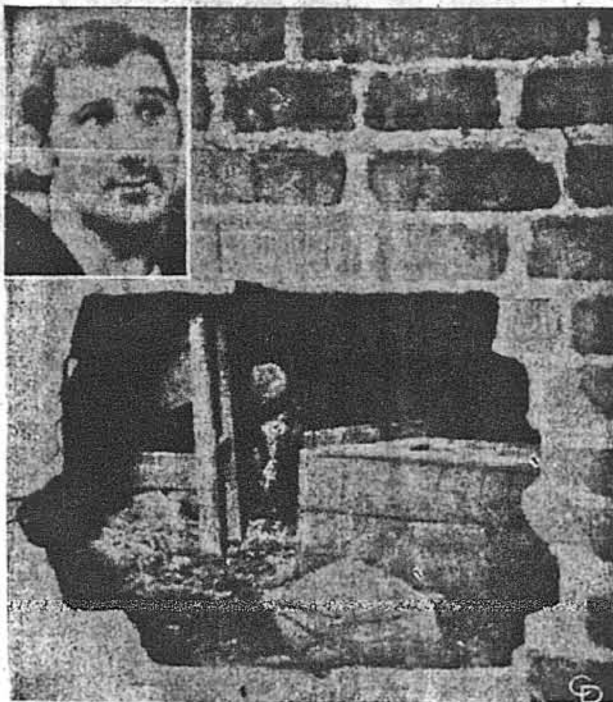
М. Боровський, Вінніпег $50.00, М. Витинський, Канада, $25.00, В. Гвоздецький, Солт Лейк Сіті $20.00, Віра Гончаренко, Мінн. $12.00, Лариса Журавель, Мінн. $12. По $10.00: В. Дмитренко, Мінн., Кузьма Лепкий, Ню Йорк, Віктор Приходько, Ню Йорк, Тетяна Приходько, Ню Йорк, О. Романченко, Мінн., Іван Романюк, Сиракюзи, А. Романченко, Мінн., Дмитро Тромса, Ню Йорк. Олександер Рішай, Каліф. — $6.00. По $5.00: М. Гікавий, В. Тополянська, Вінніпег.

Пам'яті Марії Туркало склали пожертви: Володимир Міяковський $15.00, о. В. Клодницький $10.00. Разом — $240.00.

Управа Товариства Подолян при УВАН у ЗСА всім жертводавцям складає щиру подяку й звертається з закликом та щирим проханням до подолян і до всіх українців надсилати пожертви на видання Збірника, на адресу Академії: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the S., Inc., 206 W. 100th Street, New York, N.Y. 10025.

Управа Товариства Подолян

ВТЕЧА 111 В'ЯЗНІВ ІЗ ТЮРМИ В УРУГВАЮ

Із Пунта Карретас, однієї із найміцніше збудованих і найбільш охоронюваних тюрем у столиці Уругваю, втекло сто одинадцять в'язнів — членів терористичної організації Тупамарос. Вони прокопали довгий на 40 ярдів тунель з-під тюрми до сусіднього дому Біллі Расла (у вирізку вгорі). На фото: діра в задній стіні дому Расла, що нею продісталися в'язні на волю.

ПРО „ФАТАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ганізованости" цієї „радянської" еміграції, то В. Гірчак або вдає, що нічого не відає, або таки дійсно є ігнорантом її участи в загальноукраїнському еміграційному житті.

Напрошується питання: де ж ці 20 років перебував В. Гірчак?

Для нього еміграція з Наддніпрянщини ніде себе не проявила, нічого не створила, і взагалі такий тон закінчення його статті, що вона вже пішла в „небуття.

Це правда, що „радянці", як пише В. Гірчак, не мали таких можливостей для національного спілкування під совєтами, як українці за його межами. Це правда, що підсовєтські „об'єднування" та примусові стягання грошей на різні „позики", льотерії, на „беземельних євреїв" (ОЗЕТ) і на десятки іншого роду „допомоги", як ОСОАВІЯХЕМ, МОПР і інші, виробили у підсовєтських людей, а в тому числі й в українців відразу до будьяких пожертв чи „гуртування".

Але це цілковитий наклеп на всю еміграцію з Наддніпрянщини, що нібито вона вслід згаданих причин ніяких національних вартостей на еміграції не творила й не творить.

Якщо врахувати, що наддніпрянці становлять лише 15% всієї еміграційної маси з другої світової війни, переважно робітників і селян, то її нечисельні провідні сили зробили дуже багато, а в деяких випадках навіть спромоглися створити всеукраїнські цінності для добра всієї української еміграції.

Я лише побічно згадаю Капелю Бандуристів ім. Т. Г. Шевченка та Спілку Української Молоді, яка сьогодні крокує по цілому світі, скрізь там, де є українці.

Ініціяторами відновлення СУМ'у на чужині були представники наддніпрянської молоді, соборники, що мріяли створити організацію, в якій була б об'єднана вся українська молодь незалежно від її територіяльного походження.

І в першому десятилітті організування молоді в СУМ'і по таборах втікачів в Австрії й Німеччині, а потім по всіх країнах розселення української еміграції, головами ЦК СУМ'у і більшости крайових управ були наддніпрянці. І автор цього листа свої найдинамічніші роки віддав розбудові й політичній активності Спілки Української Молоді спочатку в Німеччині, а потім у З'єднаних Стейтах Америки.

А В. Гірчак твердить, що „в той час, як „західняки" посилали й посилають своїх дітей до „Пласту", дбають про „рідні школи" тощо, „східняки" майже не створюють таких організацій для своїх дітей і молоді".

Мало цього — він підозріває, що й ОДУМ є „волинською молодечою організацією".

Відносно ОДУМ'у, то про цю організацію молоді хай забере слово її провід. Однак, наскільки мені відомо, ОДУМ це організація молоді виключно з Наддніпрянщини. Вона була створена дійсно „радянцями" в противагу відновленому СУМ'ові. Однак, тепер між СУМ'ом, Пластом і ОДУМ'ом налагоджено співпрацю, а „радянці" втратили ґрунт.

Щодо „рідних шкіл", то майже при кожній православній парафії, зокрема в ЗСА, працюють українські школи, якими керує Шкільна Рада при Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА. Інші православні юрисдикції при своїх парафіях також мають школи українознавства.

Це дійсно треба жити на Марсі, щоб не знати про такі речі.

І ось при цих православних церквах В. Гірчакові треба шукати серед парафіян тих наддніпрянців, які вин списав в денаціоналізацію. Ці наддніпрянці щедро жертвують на церкви, будують нові храми, які коштують десятки тисяч долярів, їхнім коштом збудовано Церкву - Пам'ятник в Бавнд Бруку в Ню Джерзі...

Я не претендую на вичерпність у цій справі, а лише хочу наштовхнути В. Гірчака на ту стежку, на якій він знайде правильну відповідь на порушені ним питання.

Для вдумливого дослідника еміграція з Наддніпрянщини є великою ділянкою праці в національному, психологічному й політичному аспектах. Що вона внаслідок денаціоналізаційної політики царської, а сьогодні комуністичної Росії не є патріотично - монолітною, що вона менш політично активна в загальній масі нію західноукраїнська — це правда, але, не зважаючи на це, її передові політичні сили, зокрема безкомпромісово-самостійницького напрямку, як, наприклад, Спілка Визволення України, у своїй суспільно - громадській і політичній діяльності проявляють інтенсивну активність не лише в українському середовищі, але й в співпраці з іншими поневоленими комунізмом народами, як і в співпраці з американськими політичними колами.

Є ще кола УНРади, є УРДП, де активізуються наддніпрянські політичні сили „радянської" орієнтації, але тому, що В. Гірчак не зачіпав політичного сектору еміграції з Наддніпрянщини, я згадую про це лише між іншим.

В. Коваль

Ню Йорк, Н. Й.

СВЯЩЕНИК І МИСТЕЦЬ

Мельборн. — Чудово розмальований іконостас української католицької церкви в Джілонгу, в Австралії — це робота о. Зенона Хоркавого, який закінчив теологію в Римі, Колеґію св. Йосафата, і був висвячений на священика в 1967 р. Малярство студіював у знаного мистця-студита Ювиналія Мокрицького. Родина Хоркавих походить із Підгаєччини, по війні поселилась у Австралії, о. З. Хоркавий душпастирює в Святопокровській церкві.

ЗАКАРПАТСЬКИЙ ТЕАТР НА КУБАНІ

На Кубані — в Краснодарському Краї — розпочалися вистави Закарпатського музично - драматичного театру, що показує п'єси українською мовою. „Літературна Україна" з 31-го серпня сповіщала, що найбільшим успіхом у колгоспників користуються: „Запорожець за Дунаєм", „Сватання на Гончарівці" та за мотивами Т. Шевченка „Мати-наймичка".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінгтоні, Н. Дж. Проситься чл. вирівняти вкладки. Стефанія Стецік, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 11-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. Проситься вирівняти вкладки на збори або тел. 432-2983 і фін. секр. особисто зголоситься по них. — В. Бушковський, фін. секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Прав. Церкви — 635-655 Broad St., Clifton, N. J. — Управа.

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, секр., П. Федик, фін. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва М. Грушевського — 219 Відд. о год. 10-11 рано в Seventh Day Adventist Church, Norman Rd. and Irvington Ave. Проситься чл. прибути на збори. — Мери Юрсо, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок за місяць вересень від членів Т-ва Дністер — 430 Відд., як слідує: 12 вересня, від год. 1-3 по пол. в УСТ Тризуб; 18 вересня, год. 7-9 веч. в Укр. Домі при 23-ій і Бравн вул. Проситься вирівняти вкладки. — Д-р І. Скальчук, гол., І. Книгницький, секр.

„Студентські мільйони"

Тільки „загін Гірничого Інституту „Шахтар-71" на Дніпропетровщині, складений із студентів, впродовж літа за харчі й дрібну оплату „спорудив зерносховище, котельню, насосну (помпувальну) станцію та один житловий будинок", писала „Радянська Україна" з 2-го вересня. „Руками студентів зведено і чотириярядний корівник". Студентська бригада працювала впродовж цілого літа в Новомосковському районі на Дніпропетрівщині. Разом студенти в тій області за літо практично безплатної праці „виконали робіт на чотири мільйони карбованців".

ГРЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ГЕОРГ ГРІВАС ЗНИК із свого помешкання в Атенах. Ген. Грівас був командиром підпільної повстанської армії грецьких мешканців Кіпру проти британської влади. Після проголошення Кіпру самостійною державою між Грівасом і президентом Кіпру Макаріосом настав конфлікт, внаслідку якого грецький уряд підніс Гріваса у військовому ступні, відкликав його до Греції і перенів у стан спочинку.

ТАРЗАН, Ч. 6619. Тарзана викликають до Момбузі

Наполовині дороги до дому від розбитих базуками руїн „дому диявола", пільот стежного гелікоптера побачив експедицію переможних тупів-бонгів.

Лейтенант Бріґс зголошується, пане! Момбузі вислав двадцять літаків у пошуканні за вами! Генерал Ітс потребує негайно Тарзана!

Тарзане, генерал Ітс хоче, щоб ти зголосився на добровільця до якоїсь надзвичайної місії, дуже важливої для африканського миру!

Лейтенант Бріґс має перевезти нас літаком до Момбузі негайно — якщо ти погоджуєшся!